

«Prije svega- manja smo braća»

Susret s novoizabranim provincijalnim ministrima (17.-21. siječnja 2005.)

Ako se vlast u Crkvi zasniva na činjenici da je Crkva zajedništvo, narod Božji, služba se vlasti, u franjevačkoj doglednici može shvatiti samo polazeći od našeg bitka: bratstva manjih/slugu. Prije nego smo pozvani obnašati službu vlasti pozvani smo biti manja braća, ime što ga je Franjo odabrao za svoje bratstvo. Služba vlasti je poseban i privremen poziv unutar osnovnog poziva da budemo manja braća.

Nas određuje *bratstvo*, posljedica činjenice da smo braća: «Red manje braće, što ga je osnovao sv. Franjo iz Asiza, je bratstvo». Bratstvo je, stoga, neizostavna sastavnica naše *forma vitae*, bitna sastavnica naše duhovnosti i ustroja našega Reda.

To je bila želja našega oca Franje. Ustrajavanje na ljudskim odnosima, na bratskom i ujedno materinskom značaju, na korištenju riječi “brat”, kako bi opisao svoje nasljedovatelje, i “bratstvo” kako bi pokazao skupinu koja se okupila oko njega, dovoljni su kako bi pokazali važnost koju je Franjo pridavao bratstvu. Na tragu franjevačke misli naše zakonodavstvo priznaje kako je bratski život, zajedno

s “duhom molitve i pobožnosti”, neodrecivo očitovanje “potpuno evanđeoskog života” koji smo dužni provoditi: «Kao nasljedovatelji sv. Franje braća trebaju voditi život potpuno evanđeoski: živeći u duhu molitve i pobožnosti i u bratskom zajedništvu».

Među mnogim oznakama koje označavaju franjevačko bratstvo je i ona *jednakosti*. Pa iako Crkva ubraja Red Manje braće među kleričke ustanove, «snagom zavjeta» svi su oni koji mu pripadaju «uistinu jednaki».

U bratstvu nijedan brat nije veći ili važniji od drugoga. Svi su, bez iznimke, jednaki, jer svi sudjeluju u istom pozivu u bratstvu. I to odgovara želji brata Franje koji u svom *Prvom pravilu* piše: «I neka se nijedan ne zove priorom, nego neka se svi općenito zovu manjom braćom. I neka jedan drugome peru noge».

Svi imamo isti naslov, manja braća, i svi smo pozvani živjeti odnose jednakosti u bratstvu, pokazujući se dobrohotnima, bratskima, gostoljubivima, onako kako bismo voljeli da se drugi odnose prema nama.

Fra José Rodríguez Carballo, ofm

JUGOISTOK AZIJE – Pomoć za žrtve potresa

Podmorski potres i posljedični neobični val (tsunami) koji je 26. prosinca 2004. pogodio nastanjena središta obale od Tajlanda do Somalije, pokrenuo je natjecanje u međunarodnoj pomoći onima koji su ostali bez krova. U pogibiji je stradalo više od 160000 ljudi a prijetnja raznih zaraznih bolesti zbog pomanjkanja pitke vode i lijekova nadvila se nad preživjelima.

Franjevci nazočni u tim područjima nisu pretrpjeli nikakvu štetu. U suradnji s ostalom franjevačkom obitelji oni pomažu mjesnom stanovništvu.

Pišući Generalnoj kuriji, provincijalni ministar iz Indonezije je ustvrdio: “Sad smo zauzeti oko pomaganja žrtvama podmorskog potresa u Aceh i na sjeveru Sumatre. Do sada pomoć je usklađivao fra Saverinus Adir, sa svom franjevačkom obitelji a najviše s kapucinima”.

Sav će uplaćeni novac, u eurima i dolarima, izravno dijeliti naši franjevci kako bi pomogli domaćem pučanstvu. Tko želi pomoći može poslati novčanu doznaku plativu na:

O.F.M. Economato Generale

Svrha doznake: PRO TERREMOTATI ASIA

BANCA POPOLARE DI SONDRIO

Viale Cesare Pavese, 366

00144 ROMA

ili preko bankovne doznačnice naslovljene na:

O.F.M. Economato Generale

Svrha doznake: PRO TERREMOTATI ASIA

N. 5300/66; ABI: 05696; CAB: 03211; CIN: L

IBAN: IT95L0569603211000005300X66

SWIFT: POSOIT22

MAROKO – Prve misije manje braće

Nazočnost se manje braće u Maroku može smatrati prvom franjevačkom misijom. Federacija u Maroku je nastavak prvih misija što ih je želio sv. Franjo. Svi su se franjevci od 2. do 4. siječnja 2005. okupili u Rabatu kako bi sudjelovali na kapitolu na rogožinama na temu: “Bratstvo: razmatranje i priopćavanje”. Bilo je to vrijeme bratstva, susreta i molitve za sve. Susretu su pribivali i fra Amaral Bernardo Amaral, generalni definator za Afriku i fra Vincenzo

Brocanelli, generalni upravitelj za misije. U isto se vrijeme u Rabatu sastalo generalno povjerenstvo za dvogovor, koje je izabralo Maroko kako bi produbilo spoznaje o arapsko-muslimanskom svijetu i kako bi vrjednovalo rad manje braće koji žive u dodiru s marokanskim pukom. Misija u Maroku ima neke posebne oblike koji je razlikuju od drugih: to je šutljiva nazočnost evanđeoskog i franjevačkog života među muslimanima, to je most susreta i

međureligijskog i međukulturalnog dvogovora, to je mjesto gdje franjevci rade u odgoju i društveno pomažu, mladima, odraslima a poglavito siromašnima i potrebitima. Misionarima “iz prvih vremena”, koji pripadaju španjolskim provincijama iz Granade i Santiaga di Campostella i francuske provincije Trojice drugova, danas ostarjelima i bogatima iskustvom, nakon poziva Generalnog ministra iz 1999., pridružili su se franjevci pridošli iz Hrvatske, Poljske, Meksika, Brazila, Egipta. Dob franjevaca koji borave u Maroku je od 30 do 80

godina. U toj je stvarnosti predstavljen primjer međuprovincijskog, međunarodnog i međukulturalnog bratstva.

Danas ta drevna franjevačka nazočnost, koja ima 11 kuća s tek 26 franjevaca, od kojih neki bolesni a drugi jamče samo privremenu nazočnost, treba više nego ikada, raspoloživih franjevaca koji bi velikodušno ponudili, kao što je htio sv. Franjo, jednostavno svjedočanstvo bratstva među muslimanima a poglavito u Maroku.

INDIJA – *Manja braća u Indiji duhovni vođe narodu*

Franjevac iz provincije Sv. Tome Apostola u Indiji, fra Dayanand, je bio godinama putujući propovjednik u selima i gradovima pokrajine Bellary na jugu Indije. Kako su izravna evangelizacija i obraćanje ustavno zabranjeni u većem dijelu država u Indiji, on se posvetio propovijedanju evanđelja susrećući ljude različitih vjerovanja. Otprilike prije deset godina, ljudi koje je fra Dayanand susretao, željna ga susresti na određenom mjestu, izgradili su “ashram” za njega i za franjevce koji su ga pratili. Ashram je mjesto gdje se, pod vodstvom poučavatelja ili usmjerivatelja, okupljaju učenici kako bi živjeli određenu duhovnost. Tu se u svako doba dana primaju ljudi svake vjeroispovijesti a učitelj je raspoloživ za pouku i savjetovanje. Sami ljudi skrbe kako bi pribavili svima dovoljno hrane. Obilježje koje označava kršćansko-franjevački ashram je raspoloživost prijama bolesnika, onih koji trpe od duševnih poteškoća i bolesnih od koprnice, a da to zauzimanje ne ograničava vrijeme što ga franjevci posvećuju susretu s ljudima. Taj je način života jako blizak ljudima i indijskoj kulturi. Mnogi, različitog vjerovanja, odlaze u fra Dayanandov ashram; oni znaju da

tamo neće moći dobiti novac ali će svi, bilo kojem vjerovanju pripadali, naći utjehu, razumijevanje i bit će saslušani.

Fra Scariu Varanatha, dugogodišnjeg fra Dayanandova druga, pozvao je biskup u Raipur, gdje je otvorio drugi sličan *ashram* na sjeveru Indije. Ashram se zove “Shantivanm” to jest *šuma mira*, a nalazi se u području nastanjenom ljudima hinduističkog vjerovanja. Fra Scaria živi u toj stvarnosti, zajedno s još jednim franjevcem, gajeći nadu da će ostvariti bratski odnos s hinduističkom braćom i sestrama koji su se, posljednjih godina, približili nesnošljivosti i zasljepljenosti.

Plodovi tih dvaju iskustava postali su očiti i rašireni, naime toliki nekršćani koji traže duhovno vodstvo, odlaze duhovnim učiteljima koji u svom duhovnom nauku imaju pogled i način života sličan onomu kršćanskomu.

Franjevačka jednostavnost i kršćanska ljubav koje se pokazuju u pomniji prema najsiromašnijima među siromašnima, pridodani vjerodostojnosti života franjevaca “učitelja” razlikovni je znak franjevačkih *ashrama*.

MAURICIJUS – *Nacionalni kapitul FSR-a*

Generalni asistent FSR-a, fra Ivan Matić, boravio je na otoku Mauricijusu od 15. do 21. prosinca 2004. radi slavlja izbornog nacionalnog kapitula FSR-a. Za vrijeme boravka na otoku odsjeo je u franjevačkoj kući u Beau Bassin, gdje je susreo nacionalnog asistenta FSR-a, fra Renée Coutagnea i fra Krisnaha Ramsamyu, definitore provincije Sv. Franjo i asistente različitih mjesnih bratstava. Na 16. prosinca imao je prigodu susresti nacionalno vijeće i tad je mogao izravno upoznati stvarnost FSR-a i Frame. Dan poslije, fra Ivan, fra René i fra Krisnah, zajedno s fra Gianniem Losiom, talijanskim misionarom, susreli su biskupa mons. Mauricea Piata, s kojim su razmijenili podatke o franjevačkom životu i nazočnosti franjevačkih svjetovnjaka u njegovoj biskupiji. Izborni nacionalni kapitul održan je 18. prosinca. Na kapitolu je predsjedao Salesio Njuki, glasnogovornik FSR-a iz Kenije, uz nazočnost generalne ministrice FSR-a, Encarnación del Pozo.

Kapitularci su izabrali za nacionalnog ministra i međunarodnog savjetnika Hervéa Sylvu. Nakon kapitula generalni je asistent pohodio i drugu franjevačku zajednicu koja se nalazi u Cheminu Grenieru a posjetio je i neke obitelji franjevačkih svjetovnjaka.

Stvarnost franjevačkih svjetovnjaka na Mauricijusu je predivna i za uzor kako mogu biti djelatne i privlačne zajednice FSR-a. Mnogi su bračni parovi članovi FSR-a a mnogi su drugi u početnoj formaciji. Zanimanje je svjetovnjaka za franjevačku duhovnost jako velika. Trenutno ima deset bratstava pravno ustanovljenih i deset drugih na putu priprave. U mnogim bratstvima nedostaju duhovni pomoćnici, jer do danas to su samo fra Rene i fra Krisnah. Značajnu pomoć pružaju sestre Franjevke misionarke od Marije, neke od njih prate bratstva FSR-a. Druga je stvarnost koja zadivljuje zanimanje mladih za franjevačku duhovnost a ono se ostvaruje u nastajanju i rastu skupina Frame, različitih uzrasta.

Knjige o franjevaštvu

• CADDERI Carlo, **Il Beato Giovanni da Parma** Settimo Ministro generale dei Frati Minori dopo San Francesco

(Ivan iz Parme, Sedmi generalni ministar nakon sv. Franje), Pazzini editore (Bologna 2004). Studija, životopis o Ivanu

iz Parme, istaknutom liku iz prvog stoljeća franjevačke povijesti. Prikazan čas kao duhovan, čas kao najveći «joakimist»; franjevac zanesenjaka, privlačan, ali okružen velikim neprijateljima; svetac kojem je sudio drugi svetac.

• LAURIOLA Giovanni, **Giovanni Duns Scoto e la nuova evangelizzazione**, (Ivan Duns Scot i nova evangelizacija) Editrice AGA (Alberobello 2004). Ivan Duns Scot, mislilac budućnosti, nudi vrijedna uporišta za razmatranje i pronicanje o naravi evangelizacije i

misionarskog života, za koji je svaki kršćanin posvećen i pozvan osobno živjeti.

• MAZZOLI Efreim, **La Verna - Studi Francescani. Indici dei cento anni 1903-2003**, (Stogodišnje kazalo 1903.-2003.) Časopis *Studi Francescani*, godina 101., 2004., br. 3 i 4 - Firenze. Povremeni što ga uređuju franjevci objavljuje kazalo koje prikuplja članke i doprinose o franjevaštvu kroz stoljeće povijesti.

Fraternitas - kratka priča o prvim koracima

Namiaso o obavijesnom glasilu za manju braću nastaje 1967., odmah nakon Generalnog kapitula u Asizu na kojem je počela obnova Reda prema uputama II. Vatikanskog sabora. U razgovoru na hodnicima Generalne kurije između Generalnog ministra fra Costantina Kosera i dvojice franjevaca, fra Luisa Patiña i fra Alberta Lopera, razgovaralo se o mogućnosti da se napravi obavijesno glasilo koje bi, u svojim mogućnostima, prikupilo nova iskustva iz provincija Reda. Među franjevcima je počeo, u tom vremenu, pokus primjene novih oblika serafske duhovnosti.

U Redu je postojao povremeni «Acta Ordinis Minorum», ali je u njemu bilo nezamislivo objavljivati «neslužbene» vijesti i iskustava! Moguća objava u «Acta» iskustava pridošlih iz čitavog Reda značilo bi «kanonizirati» pokušaje, – dobre, ispravne ili loše, bilo da su kakvi – kao odobrene i prihvaćene od Generalne uprave. Bilo je potrebno novo sredstvo koje bi, bez ikakvog tumačenja, prikupljalo vijesti po strani prema središtu Reda. Kurija bi objavila, bez ikakvog značaja službenosti, vijesti a franjevci bi prosudili, prihvatili ili odbili ono što su pročitali. Bio je to način da se okupi raznolikost nauma i nagnuća prisutnih u Redu. Generalni ministar zanesen glasilom, koje je predstavljalo i određenu opasnost, pokrenuo ga je povjerivši njegovo uređivanje fra Albertu Loperu Trujillu (Sv. Vjere, Kolumbija).

U preustroju Kurije ustanovljen je ured protokola, s tri

odjeljka: protokol u strogom smislu riječi, *Schematismus Ordinis Fratrum Minorum*, i novonastalo povremeno glasilo. Osoblje su ureda činili ravnatelj, fra Alberto Lopera, fra Enrique Howaniezc (Pulaski, SAD), fra Rafael Velandi (Venecija, Italija), fra Sergio D'Urso (Venecija, Italija) i fra Zdenko Marić (Bosna). Nova je tiskovina nazvana *Fraternitas* kako bi se istakao osnovni vid franjevaštva i želja da bude sredstvo bratstva za čitav Red. Kao podnaslov poslužile su riječi na latinskom iz *Potvrđenog pravila*: «Quicumque sint et invenerint fratres ostendant se familiariter inter se».

Ravnatelj ureda protokola bio je odgovoran za sadržaj *Fraternitas*a, ali uskladba čitavog ureda, otežavala je cijelu zadaću. Prilika se poboljšala dolaskom u Kuriju fra Daria Pilia (Sardinija, Italija) koji se potpuno posvetio *Fraternitasu* obogaćujući ga tiskarskim prijelomom.

Korišteni je jezik bio latinski, a u ispravljanju teksta i stila surađivali su: fra Hermes Peters (Sv. Marija Pomoćnica, Belgija) a povremeno fra Ignacio Omaechevarría (Kantabrija, Španjolska) i fra Desiderio Kalverkamp (Bezgriješno začecje, Brazil).

Fraternitasu je priznato da je bio prvi među plodovima Generalnog kapitula iz 1967. Snažno ga je želio Generalni ministar Koser s namjerom da razvije veze bratstva unutar Reda, u poštivanju slobode i razlika s kojima je Bog stvorio svakog čovjeka.

Male – velike vijesti

• **Milost početaka** je naslov pisma kojim se proglašava osamstota obljetnica od ustanovljena Reda Manje braće. U pismu osim Generalovog prikaza nalazimo projekt, put slavlja i neke pripreme radnje obljetnice. Dokument je poslan provincijalnim kurijama koje će ga podijeliti bratstvima Reda.

• Na redovitom zasjedanju u prosincu 2004. Generalni je defintorij odredio sastav **Izvršnog odbora za evangelizaciju i misije** čiji su već članovi: fra Nestor Schwerz i fra Vincenzo Brocanelli (generalno tajništvo za evangelizaciju i misije). Njima se pridružuju: fra Carlos Santos (Azija), fra Raphael Sghiet i Marcel Tshikez (Afrika), fra Stefano Ottenbreit i Nikola Vukoja (Europa), Max Hottle (SAD), Emilio Eslayola (Latinska Amerika).

• **Fra Giovan Giuseppe Califano** (Sv. Franjo Asiški, Italija) imenovan je za generalnog Vice-Postulatora.

• **Fra Stefano Siarkiewicz** (Sv. Edviga, Poljska) određen

je za bratstvo u Grottaferrati kao pomoć u gospodarenju i uredu za pošiljke.

• **Fra Andrzej Kulba**, (Sv. Edviga, Poljska) određen je privremeno za bratstvo Zavoda sv. Antuna (Rim) kao pomoć u sakristiji.

• **Fra Simão Laginski** (Bezgriješno začecje, Brazil), gvardijan je bratstva «Notre Dame de Nations» (Bruxelles, Belgija).

• **Sveučilište Sv. Bonaventure** iz Medellina, 13. listopada 2004., dobilo je od ministarstva za odgoj, svjedodžbu za visoku vrijednost fakulteta psihologije. Program studija na tom fakultetu ocijenjen je kao najbolji na odjelu Antioquia a osmi u čitavoj Kolumbiji. Za dostići tu svrhu, franjevačko je sveučilište tri godine radilo ne samo na poboljšanju sveučilišne vrsnoće, nego i na pomniji prema ustrojavanju službi u korist mjesnih, pokrajinskih i državnih zajednica. Ta sveučilišna ustanova, u tijeku 33

godine postojanja, formirala je više od 2800 psihologa.

- Generalni je definatorij 13. siječnja 2005. izabrao fra **Maria Favretta**, OFM, za definitora talijanske konferencije namjesto fra Francesca Bravija, nedavno izabranog za generalnog vikara Reda. Fra Mario iz provincije Sv. Antuna Padovanskoga (Venecija, Italija), je rođen u Lorenzagi (Treviso, Italija) 1. prosinca 1954., kao sin Erminia i Giulie Tubiane, ušao je Red 1974. Svečane je zavjete položio 5. listopada 1980. a zaređen je za svećenika 19. lipnja 1982. Bio je provincijalni ministar od 1998.-2004., trenutno je generalni pohoditelj u provinciji Sv. Franje (Sv. Marija Anđeoska, Italija). Izborom definitora za talijansku konferenciju, uprava Reda Manje braće, predvođenu Generalnim ministrom, fra Joséom R. Carballom, vraća se svojoj izvornoj «punini» od 9 definitora.

- **Fra Luis Cabrera**, generalni definator, je novi ravnatelj ureda za pravdu, mir i očuvanje stvorenoga namjesto fra Rodriga Pereta koji se krajem siječnja vratio u Brazil.

- Generalni je definatorij odobrio ustanovljenje nove prekoalpske franjevačke konferencije, **COTAF**, koja obuhvaća provincije i kustodije koje pripadaju francusko-belgijskoj konferenciji (Copef) i srednjoeuropskoj konferenciji (Mefra). Pridodao je uz to Albansku

provinciju talijanskoj konferenciji provincijala (COMPI).

- Službeno otvaranje prve dionice proslave osamstote obljetnice bit će 29. listopada 2005. Slavlje, na kojem će biti nazočan generalni definatorij, održat će se u Asizu istovremeno s Međunarodnim susretom odgojitelja novaka. Svaka će provincija slaviti taj trenutak, na svom području, prema uputama spisa “Milost početaka”.

- U Sv. Mariji Anđeoskoj od 20. do 26. veljače 2005. u kući “Le Stuoie” održat će se tečaj duhovnih vježbi otvoren svjetovnjacima i franjevcima na temu: “Pozdrav mira objavljen Franji”. Vođa tečaja bit će fra GianMaria Polidoro, OFM iz Asiške provincije koji se od 1982. bavi mirom, godine 1984. uputio se predsjedniku SAD Reaganu i u Kremlj kako bi predložio put dvogovora kao nadilaženja hladnoga rata. Godine 1997. osnovao je “Assisi Pax International”, udrugu koja djeluje u doglednici mira, nadilazeći pojam ne-rata i oblikujući nauk o “uljudbi mira” kao plod povoljnog gledanja na stvarnost koju treba ostvariti u slušanju, u susretu, u dvogovoru i u suradnju. Upis je moguće obaviti do 30. veljače 2005. za dodatne obavijesti, obratiti se na:

Fra Massimo Lelli, tel.: +39.075.8044608, faks: +39.075.8044256, e-naslov: lestuoie@assisiiofm.org
e-stranica: <http://www.lestuoie.it>

Novi generalni pohoditelj

- **Fra Paul Miki Murakami** (prov. Sv. Mučenika iz Japana) pohoditelj pomoćnik za franjevce prov. Presvetog Imena iz New Yorka (SAD) nazočne u Japanu.

Generalove obveze

- **Od 26. siječnja do 1. veljače** – Duhovni kapitul “Giovanni da Montecorvino” u Asizu i susret s franjevcima Utemeljenja Sv. Franje u Rusiji- Kazahstanu na La Verni (Italija).
- **Od 2. do 5. veljače** – Posjet kustodiji na Karibima (Santo Domingo)
- **Od 10. do 12. veljače** – Posjet provinciji Sv. Jakova Markijskoga (Italija)
- **Od 20. veljače do 2. ožujka** – Posjet provincijama Sv. Evandjelja te Sv. Franje i Jakova (Jalisco - Meksiko)

FRATERNITAS - OFM – Roma